

Monumentnummer*: 529160

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82691/66

*Woonplaats** Aldtsjerk, Readtsjerk
*Gemeente** Dantumadiel, Tytsjerksteradiel
*Provincie** Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Giekerk	F			972
Giekerk	F			1006
Giekerk	F			1120
Giekerk	F			2064
Giekerk	F			1945
Giekerk	F			1004
Giekerk	F			975
Giekerk	F			1005
Giekerk	F			2059
Giekerk	F			1007
Giekerk	F			2061
Giekerk	F			1118
Giekerk	F			2063
Giekerk	F			2060
Giekerk	F			971
Giekerk	F			1123
Giekerk	F			2062
Giekerk	F			2065
Giekerk	F			968
Giekerk	F			970

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Giekerk	F			969

Omschrijving**

Omschrijving

Historische TUIN- en PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Klinze. De vermoedelijk 17de-eeuwse structuur van de aanleg wordt gevormd door de rechte, loodrecht op het huis staande toegangslaen, die aan weerszijden is beplant met een dubbele rij eiken; de laen wordt gekruist door een rechte dwarslaen (Zwarte en Rode Singel). Dit assenstelsel vormt samen met de gracht rondom de huisplaats het oudste deel van de aanleg. Blijkens de Topgrafisch Militaire Kaart (1854) lagen aan weerszijden van de toegangslaen bosstroken. Bij de aanleg in landschapsstijl in 1834 naar ontwerp van tuinarchitect L. P. Roodbaard is (waarschijnlijk) de oostelijke bosstrook gekapt om vanaf het huis en het voorplein een diagonaal doorzicht te creëren over de weilanden. De westelijke bosstrook is toen omgevormd tot een landschappelijke aanleg met de voor Roodbaard zo kenmerkende langgerekte waterpartijen en hoogteverschillen. De aanleg van Roodbaard omvatte twee delen: het dicht beplante gebied achter het huis en het langwerpige terrein ten westen van de oprijlaen. Het rechthoekige terrein rondom het huis en het verloop van de gracht werden afgerond. Oorspronkelijk kende de aanleg ook nog een buitenwandeling die meer langs de rand van het terrein liep. De oorspronkelijke indeling met perken voor het huis is gewijzigd. Ten westen van de toegangslaen situeerde Roodbaard een vierarmige vijverpartij (voorvijver) met afgeronde lobben; deze eindigt aan de zuidzijde in een lus aan de voet van een vrij hoog opgeworpen heuvel. De uitloper aan de noordoostzijde van de voorvijver staat bekend als houtvijver. Door het reliëf en de vorm van de vijverpartij (wegdraaiende armen) is de rondwandeling afwisselend en onvoorspelbaar. Over de vijver liggen aan de westkant een nieuwe gebogen kettingbrug in historiserende trant en, aan de oostkant, een nieuwe bakstenen boogbrug, in historiserende trant. Beide bruggen zijn aangebracht tijdens de restauratie van het park in de jaren '90 van de 20ste eeuw. Rondom de huisplaats ligt een parkbos (deels verwilderd) met slingerpaden, oude bomen, een slingerende beek (de slangenvijver) en in de noordoostelijke hoek, aan de voet van een heuvel met steile kanten, nog een vijver (de ijsvijver). Oorspronkelijk liep het parkbos verder in zuidoostelijke richting door, zoals te zien is op de Topografische kaart van 1926 (uitgave 1930), maar dit deel is gekapt om plaats te maken voor landbouwgronden. Voor het overige werd het park omstreeks 1925 voor een belangrijk deel bepaald door slingerpaden en hoog opgaand geboomte in de vorm van eiken, rode en groene beuken, kastanjebomen en treurwilg. Achter het huis staat een monumentale linde (*Tilia vulgaris* 'Pallida' of Koningslinde), gepland in de 17de eeuw. De restauratie van de aanleg werd in 1998 voltooid.

Waardering

De historische TUIN- en PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Klinze is van algemeen cultuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom en de daarmee samenhangende geschiedenis
- vanwege de gaaf bewaarde formele structuur (lanen en omgrachting) en de daarbinnen gerealiseerde eerste helft 19de-eeuwse aanleg in landschapsstijl naar ontwerp van de tuinarchitect L. P. Roodbaard
- als een goed voorbeeld van een werk uit het vroege oeuvre van Roodbaard
- vanwege de visuele en ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg